

Fonaments del dret públic**2012/2013**

Codi: 101116

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Joan Marcet Morera

Correu electrònic: Joan.Marcet@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els alumnes han de tenir una formació bàsica en ciències socials, una capacitat per a llegir i comprendre textos i informacions no especialitzats relatives a l'organització i funcionament de les institucions polítiques i jurídiques, i una capacitat mínima per a expressar-se oralment i per escrit sobre aquestes qüestions. Atès que no han estudiat mai cap matèria jurídica, i es tracta d'una assignatura introductòria al Dret Públic, no es requereixen coneixements jurídics previs. Han de tenir habilitats per a la recerca de documents i bibliografia disponibles per a qualsevol mitjà, inclosos els informàtics. Es requereixen: capacitat de lectura, capacitat de síntesi, i capacitat d'argumentació.

Objectius

El contingut del curs versarà sobre els coneixements bàsics dels conceptes jurídics i l'organització constitucional de l'Estat. Un aspecte nuclear serà el concepte d'Estat de Dret com a garantia dels drets i llibertats. Aquesta assignatura ha de servir de base per al desenvolupament posterior de les assignatures de Dret Constitucional, Dret Administratiu i Dret Internacional Públic.

Competències

- Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar el funcionament institucional que emana de la separació de poders horitzontal i vertical.
2. Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

3. Descriure les relacions jurídiques del poder polític amb la ciutadania i entre els poders públics tant en els òrgans de l'estat com de l'administració pública i de l'estat com a subjecte de la política internacional.
4. Distingir els conceptes jurídics fonamentals com ara els drets i les llibertats.
5. Explicar les conseqüències del principi de l'imperi de la llei i la seva relació amb la protecció de les llibertats civils.
6. Exposar què implica que la constitució sigui considerada la norma fonamental de l'estat
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
10. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
11. Treballar autònomament.
12. Valorar críticament les bases teòriques i el funcionament de l'estat de dret.

Continguts

PROGRAMA FONAMENTS DE DRET PÚBLIC

TEMA 1. Dret i Estat

- 1.1.- Concepte i funcions del Dret
- 1.2.- Dret, moral i usos socials. Dret i justícia.
- 1.3.- Legalitat i legitimitat: Validesa, vigència, aplicabilitat, eficàcia
- 1.4.- Estat i Dret

TEMA 2. L'ordenament jurídic

- 2.1.- L'ordenament com a sistema de normes.
- 2.2.- Els grans sistemes jurídics: *common law* i *civil law*.
- 2.3.- Criteris de relacions entre normes i sistemes normatius.
- 2.4.- Les fonts del dret: les normes (tipus de normes), els costums, els principis generals del dret, la jurisprudència.
- 2.5.- Les branques del Dret. El Dret Públic

TEMA 3. La Constitució i el constitucionalisme

- 3.1.- Fonaments teòrics i evolució del constitucionalisme
- 3.2.- Evolució històrica del constitucionalisme
- 3.3.- Conceptes de Constitució
- 3.4.- La Constitució espanyola de 1978

TEMA 4. Les garanties de la Constitució

- 4.1.- La defensa de la Constitució: control de constitucionalitat i reforma de la Constitució.
- 4.2.- La justícia constitucional. Els models històrics de justícia constitucional: el sistema americà i el sistema europeu

- 4.3.- La justícia constitucional a l'ordenament espanyol: el Tribunal Constitucional
- 4.4.- Els processos de control de constitucionalitat: el recurs i la qüestió d'inconstitucionalitat
- 4.5.- La reforma de la Constitució espanyola de 1978

TEMA 5. La forma d'Estat: l'Estat social i democràtic de dret

- 5.1.- L'estat de dret: concepte i manifestacions
- 5.2.- L'estat democràtic i els conceptes de democràcia i representació. Plasmació a la Constitució espanyola.
- 5.3.- L'estat social. La Constitució econòmica. Eficàcia normativa i estat social.

TEMA 6. La Llei i el Reglament

- 6.1.- Concepte de Llei.
- 6.2.- El procediment legislatiu Tipus de Llei
- 6.3.- Les normes amb rang de llei: els decrets-lleis i els decrets legislatius
- 6.4.- Concepte i classes de Reglament
- 6.5.- Relacions amb la llei: el control de legalitat dels Reglaments.

TEMA 7. L'Estat de les Autonomies

- 7.1.- El principi autonòmic i l'estructura de l'ordenament.
- 7.2.- Els Estatuts d'Autonomia.
- 7.3.- Les lleis de l'Article 150 de la Constitució.
- 7.4.- La potestat normativa dels òrgans de les Comunitats Autònomes.

TEMA 8. Dret Internacional i Dret comunitari

- 8.1.- Les fonts del Dret Internacional.
- 8.2.- Els Tractats Internacionals. La integració del Dret Internacional a l'ordenament jurídic intern.
- 8.3.- Unió Europea i Dret Comunitari. Efectes del dret comunitari a l'ordenament jurídic espanyol.

TEMA 9. Els drets fonamentals (I)

- 9.1.- Drets humans i drets fonamentals
- 9.2.- La configuració dels drets fonamentals en la Constitució espanyola de 1978
- 9.3.- Eficàcia, titularitat i exercici dels Drets fonamentals
- 9.4.- Les garanties dels drets fonamentals
- 9.5.- El dret a la tutela judicial efectiva

TEMA 10. Els drets fonamentals (II)

10.1.- El principi d'igualtat

10.2.- Principals drets d'àmbit personal: vida, llibertat personal, pensament, intimitat

10.3.- Principals drets de l'esfera pública: llibertat d'expressió i informació; el dret de reunió, associació i sindicació; el dret de participació en els afers públics.

10.4.- Principals drets econòmics, socials i culturals: propietat, vaga i educació. Els principis rectors de la política social i econòmica.

Metodologia

Classes magistrals (es calcula que es dedicaran tres hores per tema).

Seminars de discussió de textos corresponents a cada tema del Programa

Pràctica, cerca, estudi i exercici amb documentació jurídica.

Debats d'actualitat jurídica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	30	1,2	1, 4, 12
Seminars de discussió de textos	20	0,8	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Lectura i recensió d'un text	10	0,4	2, 8, 10, 11
Preparació de la pràctica	4	0,16	2, 8, 10, 11
Tutoria	1	0,04	
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	51	2,04	8, 11
Lectura de textos	26	1,04	8, 11

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en les següents evidències:

a) Dues proves escrites de coneixement sobre la matèria. Si se suspenden les dues proves no se supera l'assignatura

b) La lectura i recensió d'un llibre

c) Control de lectura d'un text, que es farà a classe

d) Pràctica que es prepara a casa i es farà a classe

Hi haurà control d'assistència a classe i a les tutories.

Un alumne es considera "no presentat" si no fa les proves escrites o no presenta cap dels tres treballs previstos durant el curs.

No es contempla avaluació compensatòria de les proves escrites. Sí es podrà compensar la no presentació o no superació d'un o dos dels treballs

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura i recensió d'un llibre	Vint per cent de la nota	1	0,04	8, 9, 10, 11
Pràctiques a classe (resolució cas pràctic preparat a casa)	Deu per cent de la nota	1,5	0,06	2, 7, 8, 9, 10, 11
Prova escrita (primera)	Trenta per cent de la nota final	2	0,08	3, 6, 12
Prova escrita (segona)	Trenta per cent de la nota	2	0,08	1, 3, 4, 5, 9, 11
Pràctiques a classe (control de lectura d'un text)	Deu per cent de la nota	1,5	0,06	2, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

A) Bibliografia de l'assignatura

- FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. Lliçons de Dret Constitucional, Barcelona: Proa
- LATORRE, A. Introducción al Derecho. 1992. Madrid: Ariel. Madrid.
- LÓPEZ GUERRA, L. 1994. Introducción al Derecho Constitucional, València: Tirant Lo Blanch.
- GARRORENA MORALES, A. Derecho Constitucional. Madrid. Centro Estudios Políticos y Constitucionales
- MOLAS BATLLORI, I. 2004. Derecho Constitucional. Madrid: Tecnos.

B) Manuals de referència

- ÁLVAREZ CONDE, E. Curso de Derecho Constitucional, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.) Temas de Derecho Constitucional, Cedecs, Barcelona.
- BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- FERNÁNDEZ SEGADO, F.: El sistema constitucional español. Dykinson, Madrid, 1992.
- GÓMEZ SÁNCHEZ, Y. Introducción al régimen constitucional español, Sanz y Torres, Madrid.
- GARCÍA PELAYO, M., Derecho Constitucional comparado, Alianza, Madrid, 1999
- LOPEZ GUERRA, L. (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.
- PÉREZ ROYO, J. Curso de Derecho Constitucional, Marcial Pons, Madrid.
- TORRES DEL MORAL, A. Principios de Derecho Constitucional español, Servicio de Publicaciones de la Universidad Complutense, (1 vol.) Madrid

C) Obres de consulta

- ARAGÓN REYES, M. (ed.) Temas básicos de Derecho Constitucional, Civitas, Madrid
- Enciclopedia Jurídica bàsica, Civitas, 1994
- Enciclopedia Jurídica española, Seix
- Diccionario del sistema jurídico español, Akal, 1984

D) Comentaris a la Constitució

- CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., Comentarios a la Constitución, Wolters Kluwer, 2008
- GARRIDO FALLA, F. (dir.) Comentarios a la Constitución. Civitas, Madrid.
- ALZAGA VILLAAMIL, O. Comentarios a la Constitución Española Edersa, Madrid.

E) Textos legals

- CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. Leyes políticas, Aranzadi, Pamplona.
- ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. Leyes políticas del Estado, Civitas, Madrid.

- APARICIO PÉREZ, M.A. (y otros) Textos constitucionales, PPU, Barcelona.
- AGUIAR, L.- PÉREZ TREMPES, P. Normas políticas, Tecnos, Madrid.
- BALAGUER CALLEJÓN, F. Código de Derecho Constitucional. Tecnos, Madrid.
- CRUZ VILLALÓN, P. (dir.) Legislación Constitucional, Ariel, Madrid

F) Enllaços Web

- http://www.elderecho.com/ed_internet.aspx
- <http://www.iustel.com>
- <http://www.westlaw.es>

G) Obres per a fer la recensió (a escollir)

- GROSSI, Paolo. La primera lección de derecho. Marcial Pons, 2005
- GARRORENA MORALES, A., El Estado español como Estado social y democrático de Derecho, Tecnos, 1988
- PÉREZ LUÑO, A.E., Los derechos fundamentales, Tecnos, 1995
- PÉREZ ROYO, J., Las fuentes del Derecho, Tecnos, 2007